

32004R0551

L 96/20

EUROOPA LIIDU TEATAJA

31.3.2004

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 551/2004,**10. märts 2004,****õhuruumi korraldamise ja kasutamise kohta ühtses Euroopa taevas****(õhuruumi määrus)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

taevast õhuruumi üha enam integreeritud juhtimise ja lennuliikluse korraldamise uute mõistete ja menetluste arendamise kaudu.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 80 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 549/2004 (raammäärus) ⁽⁵⁾ sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks.võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾võttes arvesse regioonide komitee arvamust, ⁽³⁾

(5) 1944. aasta Chicago rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni artiklis 1 tunnustavad osalisriigid, et "igal riigil on täielik ja ainuõiguslik suveräänsus oma territooriumi õhuruumi üle". Selle suveräänsuse kohaselt kasutavad liikmesriigid lennuliikluse juhtimisel riigiasutustele antud volitusi, ilma et see piiraks rahvusvaheliste konventsioonide kohaldamist.

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽⁴⁾ vastavalt lepituskomisjonis 11. detsembril 2003 heakskiidetud ühistekstile

ning arvestades järgmist:

(1) Ühtse Euroopa taeva loomine nõuab ühtlustatud lähene- mist õhuruumi organiseerimise ja kasutamise reguleeri- misele.

(6) Õhuruum on kasutajate kõikide kategooriate jaoks ühine ressurss, mida kõik peavad kasutama paindlikult, tagades läbipaistvuse ja õigluse ning võttes samas arvesse liik- mesriikide julgeoleku- ja kaitsevajadusi ning nende kohustusi rahvusvahelistes organisatsioonides.

(2) Ühtse Euroopa taeva kõrgetasemelise töörühma 2000. aasta novembri aruandes tõdeti, et õhuruum tuleks kujundada ning seda tuleks reguleerida ning strateegili- selt juhtida terve Euroopa ulatuses.

(7) Õhuruumi tõhus korraldamine on oluline lennuliiklus- teenuste süsteemi võimsuse suurendamiseks, eri kasuta- jate nõuetele optimaalseks reageerimiseks ja õhuruumi võimalikult paindliku kasutamise saavutamiseks.

(3) Komisjoni 30. novembri 2001. aasta teatistes ühtse Euroopa taeva loomise kohta kutsutakse üles viima läbi struktuurireformi, et võimaldada luua ühtset Euroopa

⁽¹⁾ EÜT C 103 E, 30.4.2002, lk 35.⁽²⁾ EÜT C 241, 7.10.2002, lk 24.⁽³⁾ EÜT C 278, 14.11.2002, lk 13.⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 3. septembri 2002. aasta arvamus (ELT C 272 E, 13.11.2003, lk 316), nõukogu 18. märtsi 2003. aasta ühine seisukoht (ELT C 129 E, 3.6.2003, lk 11) ja Euroopa Parlamendi 3. juuli 2003. aasta otsus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 29. jaanuari 2004. aasta seadusandlik resolutsioon ja nõukogu 2. veebruari 2004. aasta otsus.

(8) Eurocontroli tegevustega kinnitatakse, et lennuteede võrku ja õhuruumi struktuuri ei saa arendada isoleeri- tult, kuna iga liikmesriik on Euroopa lennuliikluse juhti- misvõrgu (EATMN) lahutamatu osa nii ühenduses kui ka väljaspool ühendust.

⁽⁵⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 1.

- (9) Ülemise õhuruumi üldise lennuliikluse teede jaoks tuleks kehtestada üha enam ühtsemalt toimiv õhuruum; vastavalt tuleks määratleda piir ülemise ja alumise õhuruumi vahel.
- (10) Euroopa ülemine lennuinfopiirkond (EUIR), mis hõlmab liikmesriikide vastutusalasse kuuluvat ülemist õhuruumi käesoleva määruse kohaldamisala piires, peaks hõlbustama ühist kavandamist ja aeronavigatsioonialase teabe avaldamist, et ületada piirkondlikke kitsaskohti.
- (11) Õhuruumi kasutajad puutuvad seoses ühenduse õhuruumile juurdepääsu ja seal vabalt liikumisega kokku erinevate tingimustega. See tuleneb sellest, et õhuruumi liigitus ei ole ühtne.
- (12) Õhuruumi ümberkonfigureerimine peaks põhinema operatiivvajadustel, olenemata olemasolevatest piiridest. Ühtsete funktsionaalsete õhuruumiosade loomise ühised üldpõhimõtted tuleks välja töötada Eurocontroliga nõu pidades ja Eurocontroli tehniliste nõuannete alusel.
- (13) On oluline saavutada ühine ühtlustatud õhuruumi struktuur lennuteede ja õhuruumi sektorite osas, panna alus õhuruumi organiseerimisele ühiste põhimõtete kohaselt praegu ja tulevikus ning kujundada õhuruum ja korraldada seda vastavalt ühtsetele eeskirjadele.
- (14) Õhuruumi paindliku kasutamise mõistet tuleks tõhusalt kohaldada; tuleb optimeerida õhuruumi sektorite kasutamist, eelkõige üldise lennuliikluse tippaegadel ning suure liiklusintensiivsusega õhuruumis, tagades liikmesriikidevahelise koostöö selliste sektorite kasutamisel sõjaliste operatsioonide ja õppuste jaoks. Selleks tuleb õhuruumi paindliku kasutamise mõiste tõhusaks rakendamiseks eraldada asjakohased vahendid, võttes arvesse nii tsiviil- kui ka sõjaväe vajadusi.
- (15) Liikmesriigid peaksid püüdma teha koostööd naaberliikmesriikidega õhuruumi paindliku kasutamise mõiste kohaldamiseks üle riigipiiride.
- (16) Tsiiviil- ja sõjandusvaldkonna koostöö korraldamise erinevused ühenduses piiravad ühtset ja õigeaegset õhuruumi korraldamist ning muudatuste rakendamist. Ühtse

Euroopa taeva edu põhineb tsiiviil- ja sõjaväevõimude tõhusal koostööl, ilma et see piiraks liikmesriikide õigusi ja kohustusi kaitseküsimustes.

- (17) Sõjalised operatsioonid ja õppused peaksid olema kaitsitud, kui ühiste põhimõtete ja kriteeriumide kohaldamine takistab nende ohutut ja tõhusat läbiviimist.
- (18) Lennuliiklusvoogude korraldamise tõhususe tagamiseks tuleks kehtestada sobivad meetmed, et aidata olemasolevatel tegevusüksustel, sealhulgas Eurocontrol'i lennuliiklusvoogude reguleerimiskeskusel, tagada tõhusat lennu-tegevust.
- (19) Tuleks kaaluda ülemise õhuruumi mõistete laiendamist alumisele õhuruumile kooskõlas ajakava ja asjakohaste uuringutega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Eesmärk ja kohaldamisala

1. Käesolev määrus käsitleb raammääruse kohaldamisala piires õhuruumi korraldamist ja kasutamist ühtses Euroopa taevas. Käesoleva määruse eesmärk on toetada üha enam ühtsemalt toimiva õhuruumi mõistet ühise transpordipoliitika raames ning kehtestada ühised kujundus- ja haldusmenetlused, et tagada lennuliikluse korraldamise tõhus ja ohutu läbiviimine.

2. Õhuruumi kasutamine toetab aeronavigatsiooniteenuste toimimist tervikuna ühtsemal ja järjepidevaval viisil vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 550/2004 aeronavigatsiooniteenuste osutamise kohta ühtses Euroopa taevas (teenuse osutamise määrus). ⁽¹⁾

⁽¹⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 10.

3. Ilma et see piiraks artikli 10 kohaldamist, kohaldatakse käesolevat määrust õhuruumi suhtes ICAO EUR- ja AFI-piirkonnas, kus liikmesriigid vastutavad lennuliiklusteenuste osutamise eest vastavalt teenuse osutamise määrule. Samuti võivad liikmesriigid kohaldada käesolevat määrust nende vastutusalasse kuuluva õhuruumi suhtes muudes ICAO piirkondades, tingimusel et nad teavitavad sellest komisjoni ja teisi liikmesriike.

4. Käesoleva määrusega hõlmatud õhuruumi kuuluvad lennuinfoiirkonnad avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

II PEATÜKK

ÕHURUUMI STRUKTUUR

Artikkel 2

Jaotustasand

Ülemise ja alumise õhuruumi vaheliseks jaotustasandiks kehtestatakse lennukõrgus 285.

Jaotustasandist kõrvalekalded, mis on õigustatud operatiivsete vajadustega, võivad asjaomased liikmesriigid leppida kokku raammääruse artikli 5 lõikes 3 osutatud korras.

Artikkel 3

Euroopa ülemine lennuinfoiirkond (EUIR)

1. Ühendus ja liikmesriigid taotlevad ühtse Euroopa ülemise lennuinfoiirkonna (*European upper flight information region*, EUIR) kehtestamist ja selle tunnustamist ICAO poolt. Selleks annab komisjon ühenduse pädevusse kuuluvate küsimuste puhul nõukogule soovitusel asutamislepingu artikli 300 kohaselt vähemalt kahe aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest.

2. EUIR kavandatakse nii, et see kataks artikli 1 lõike 3 kohaselt liikmesriikide vastutusalasse kuuluva õhuruumi, ning see võib samuti hõlmata Euroopa kolmandate riikide õhuruumi.

3. EUIRi kehtestamine ei mõjuta liikmesriikide vastutust määrata nende vastutusalasse kuuluva õhuruumi jaoks lennuliiklusteenuse osutajaid teenuse osutamise määru artikli 8 lõike 1 kohaselt.

4. Liikmesriigid säilitavad oma vastutuse ICAO ees ülemiste lennuinfoiirkondade geograafilistes piirides ja selliste lennuinfoiirkondade geograafilistes piirides, mille ICAO on käesoleva määruse jõustumiskuupäeval nende hoolde usaldanud.

5. Ilma et see piiraks liikmesriikide poolt aeronavigatsioonialase teabe avaldamist, koordineerib komisjon kooskõlas sellega avaldamisega ning tihedas koostöös Eurocontroliga EUIRiga seotud ühtse aeronavigatsioonialase teabe avaldamise arendamistegevust, võttes arvesse asjakohaseid ICAO nõudeid.

Artikkel 4

Õhuruumi liigitus

Komisjon ja liikmesriigid kujundavad EUIRi vastavalt üha enam ühtsemale õhuruumi liigitusele, mille eesmärk on tagada tõrgeteta aeronavigatsiooniteenuste osutamine ühtses Euroopa taevas. Ühine lähenemine põhineb õhuruumi liigituse lihtsustatud lähenemisel, nagu see on ICAO standardite kohaselt määratletud Eurocontrol'i õhuruumistrateegia piires Euroopa tsiviilennunduskonverentsi riikide jaoks.

Sellega seotud vajalikud rakenduseeskirjad kehtestatakse raammääruse artiklis 8 osutatud korras.

Artikkel 5

Ülemise õhuruumi ümberkonfigureerimine

1. Lennuliikluse juhtimisvõrgu maksimaalse võimsuse ja tõhususe saavutamise eesmärgil ühtses Euroopa taevas ning ohutuse kõrge taseme säilitamiseks tuleks ülemine õhuruum konfigureerida ümber funktsionaalseteks õhuruumiosadeks.

2. Funktsionaalsete õhuruumiosade puhul kehtib muu hulgas järgmine:

- a) need saavad tuge ohutustoimikust;
- b) need võimaldavad õhuruumi optimaalselt kasutada, võttes arvesse lennuliikluse voogusid;
- c) neid õigustab üldine lisandväärtus, sealhulgas tehniliste ja inimressursside optimaalne kasutamine, tuginedes kulude ja tulude analüüsile;
- d) need tagavad lennujuhtimise vastutuse ladusa ja paindliku ülemineku lennuliiklusteenistuste üksuste vahel;

- e) need tagavad ülemise ja alumise õhuruumi konfiguratsioonide vastavuse;
- f) need vastavad ICAO-s sõlmitud piirkondlikest kokkulepetest tulenevatele tingimustele; ja
- g) need vastavad käesoleva määruse jõustumiskuupäeval kehtivatele piirkondlikele kokkulepetele, eelkõige Euroopa kolmandate riikidega sõlmitud kokkulepetele.

3. Funktsionaalsete õhuruumiosade kehtestamise ja muutmise ühised üldpõhimõtted töötatakse välja raammääruse artiklis 8 osutatud korras.

4. Funktsionaalsed õhuruumiosad kehtestatakse ainult nende liikmesriikide vastastikusel kokkuleppel, kes vastutavad õhuruumiosa mis tahes osa eest, või ühe liikmesriigi avaldusega, kui vastav õhuruumiosa kuulub tervikuna tema vastutusalasse. Asjaomased liikmesriigid tegutsevad alles siis, kui nad on pidanud nõu huvitatud isikutega, sealhulgas komisjoni ja teiste liikmesriikidega.

5. Kui funktsionaalne õhuruumiosa on seotud õhuruumiga, mis tervikuna või osaliselt kuulub kahe või enama liikmesriigi vastutusalasse, sisaldab õhuruumiosa kehtestamist käsitlev kokkulepe vajalikke sätteid selle kohta, mil viisil võib õhuruumiosa muuta ja mil viisil liikmesriik võib kõnealust õhuruumiosa käsitlevast vastutusest loobuda, sealhulgas üleminekukorra kohta.

6. Kui kahe või enama liikmesriigi vahel tekivad raskused seoses nende vastutusalasse kuuluva piiriülese funktsionaalse õhuruumiosaga, võivad asjaomased liikmesriigid ühiselt küsimuse suunata ühtse taeva komiteele arvamuse saamiseks. Otsusest teatatakse asjaomastele liikmesriikidele. Ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, võtavad liikmesriigid lahenduse leidmisel sellist arvamust arvesse.

7. Lõigetes 4 ja 5 osutatud otsused edastatakse komisjonile *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamiseks. Sellise avaldamise korral täpsustatakse asjakohase otsuse jõustumiskuupäev.

Artikkel 6

Optimeeritud lennutee ja sektori kujundamine ülemises õhuruumis

1. Kehtestatakse lennutee ja sektori kujundamise ühised põhimõtted ja kriteeriumid, et tagada ohutu, majanduslikult

tõhus ja keskkonnasõbralik õhuruumi kasutamine. Sektori kujundamine on muu hulgas kooskõlas lennutee kujundamisega.

2. Lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvate valdkondadega seotud rakenduseeskirjad võetakse vastu raammääruse artiklis 8 osutatud korras.

3. Lennuteede ja sektorite loomist ja muutmist käsitlevad otsused peavad heaks kiitma liikmesriigid, kes vastutavad õhuruumi eest, mille suhtes selliseid otsuseid kohaldatakse.

III PEATÜKK

ÕHURUUMI PAINDLIK KASUTAMINE ÜHTSES EUROOPA TAEVAS

Artikkel 7

Õhuruumi paindlik kasutamine

1. Võttes arvesse oma vastutusalasse kuuluvate sõjaliste aspektide korraldamist, tagavad liikmesriigid ICAO kirjeldatud ja Eurocontrol'i välja töötatud õhuruumi paindliku kasutamise mõiste ühtse kohaldamise ühtses Euroopa taevas, et hõlbustada õhuruumi korraldamist ja lennuliikluse juhtimist ühise transpordipoliitika raames.

2. Liikmesriigid esitavad ühise transpordipoliitika raames komisjonile igal aastal aruande oma vastutusalasse kuuluva õhuruumi paindliku kasutamise kontseptsiooni kohaldamise kohta.

3. Kui eelkõige pärast liikmesriikide poolt aruannete esitamist osutub vajalikuks õhuruumi paindliku kasutamise kontseptsiooni ühtses Euroopa taevas tugevdada ja ühtlustada, võetakse ühise transpordipoliitika raames raammääruse artiklis 8 sätestatud korras vastu rakenduseeskirjad.

Artikkel 8

Ajutine peatamine

1. Kui artikli 7 kohaldamine põhjustab märkimisväärseid raskusi, võivad liikmesriigid ajutiselt sellise kohaldamise peatada, tingimusel et nad teavitavad sellest viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike.

2. Pärast ajutise peatamise kohta otsuse tegemist võib raammääruse artiklis 8 sätestatud korras töötada välja artikli 7 lõike 3 alusel vastuvõetud eeskirjade kohandamise asjaomaste liikmesriikide vastutusalasse kuuluva õhuruumi puhul.

Artikkel 9

Lennuliiklusvoogude korraldamine

1. Rakenduseeskirjad lennuliiklusvoogude korraldamiseks kehtestatakse raammääruse artiklis 8 sätestatud korras, et optimeerida õhuruumi kasutamise olemasolevat mahtu ja tõhustada lennuliiklusvoogude korraldamise menetlusi. Eeskirjad põhinevad läbipaistvusel ja tõhususel ning nendega tagatakse mahu võimaldamine paindlikult ja õigel ajal ning kooskõlas ICAO Euroopa piirkonda käsitleva piirkondliku aeronavigatsioonialase kava soovitustega.

2. Rakenduseeskirjad toetavad aeronavigatsiooniteenuse osutajate, lennujaamade käitajate ning õhuruumi kasutajate tehtud operatiivseid otsuseid ning hõlmavad järgmisi valdkondi:

- a) lennu kavandamine;
- b) olemasoleva õhuruumi kasutamine lennu kõikides etappides, sealhulgas lahkumis- ja saabumisaegade jaotamine; ning
- c) lennuteede kasutamine üldises lennuliikluses, sealhulgas
 - lennuteede ja liikluse suuniste ühtse avaldamise korraldamine,
 - võimalused üldise lennuliikluse ülekoormatud piirkondadest kõrvalejuhtimiseks; ja

- eesõiguseeskirjad õhuruumile juurdepääsu kohta üldise lennuliikluse puhul, eelkõige ülekoormatud ja kriisiperioodidel.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 10

Läbivaatamine

Raammääruse artikli 12 lõikes 2 osutatud korrapärase läbivaatamise käigus lõpetab komisjon kavandatud uuringu selle kohta, et artiklites 3, 5 ja 6 osutatud mõisteid võib tulevikus kohaldada alumise õhuruumi suhtes.

Uuringu tulemuste põhjal ja võttes arvesse saavutatud edu, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembriks 2006 aruande, millega on vajadusel kaasas ettepanek laiendada nende mõistete kasutamist alumise õhuruumi suhtes või määrata kindlaks mis tahes muud meetmed. Kui sellist kohaldamisala laiendamist peetakse vajalikuks, tuleks asjakohased otsused soovitatavalt võtta vastu enne 31. detsembrit 2009.

Artikkel 11

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 10. märts 2004

Euroopa Parlamendi nimel
president
 P. COX

Nõukogu nimel
eesistuja
 D. ROCHE